

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi poli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 80 kr., za četrto leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gold. 20 kr., za četrto leta 1 gld. 15 kr.

V Ljubljani v sredo 5. aprila 1871.

O b s e g: O zadevah nove ceditve zemljiškega davka. — O gozdnem varstvu. (Dalje.) — Kaj so Suffolgovci in zakaj so tako dobri. (Konec.) — Koliko goldinarskih kolekov je treba za zemljiščino-knjižne izpiske? — Naš položaj. — Iz českich pesni Václava Poka Poděbradskega. — Slovenske uganjke. (Dalje.) — Propast srca. (Dalje.) — Dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

O zadevah nove ceditve zemljiškega davka.

Kar so „Novice“ v 12. listu okrajnim komisijam na srce položile, ni bil glas vpijočega v puščavi. Hvalježni dopisi, ki smo jih na oni razglas prejeli, nam kažejo, da smo jim vstregli. Častit gospod neke dolenske okrajne komisije je, gledé na to, kako malo so o ceditvi različnih pridelkov nekteri odborniki zvedeni, popolnoma potrdil nasvet „Novic“, naj bi se okrajne komisije cele dežele pogovorile in porazumele med seboj, da v edinstvu postopajo, vsaj gré v tem delu za enako razmero ene dežele in za razmero med družimi deželami. Al okrajne komisije so raztresene po deželi, tako, da razgovor med njimi ni mogoč, čeravno bi bil silno potreben. Zato želí omenjeni gospod, naj bi „Novice“, kterim je pravična razmera zemljiških davkov živo pri srcu, svetovale pot, kako bi se mógli ti razgovori posamesnih okrajnih komisij doseči.

„Novice“, kterim odnekaj na čelu stoji napis gospodarskega lista, ne morejo zdaj o tem prevažnem času, ko se dela nova podlaga gruntnemu davku, rok križema držati; naša dolžnost je tedaj, da na ono željo odgovorimo, kar mislimo, da bi peljalo k zaželenemu cilju.

Gospod dopisnik iz Dolenskega ima prav, ako trdi, da po deželi raztresenim komisijam ni mogoče se v razgovore spuščati. Al ta razgovor, ki bi se sukal le okoli glavnih načel in okoli tega, da bi se razodele posebne razmere v vsakem okraji, lahko bi se dosegel s tem, da bi vsaka okrajna komisija enega svojih najbolj izvedenih odbornikov poslala v Ljubljano na odločeni dan. Malih stroškov potovanja se gotovo nobena komisija ne bode strašila, ker gré za silno važno, veliko stvar.

Ako se ta naš nasvèt odobrí od dotičnih komisij, prosimo, naj nam vsaka komisija to blagovoli naznani, in bomo potem radi skrbeli, da se ta shod v Ljubljani dovrši, in to kmalu, ker skrajni čas je za take razgovore.

Takih razgovorov ne prepoveduje nobena postava; visoka vlada sama želí resnico izvedeti; gotovo pa tudi vé, kako težavno je, da se vse komisije zavedajo, kako se imajo svojega posla lotiti, da se resnica dožene.

Iznova pa ponavljamo klic: ne dremajte zdaj, gospodarji! da ne bode prepozno. „Vigilantibus jura!“ pravi že stari pregovor.

O gozdnem varstvu.

Spisuje Franjo Padar.

(Dalje.)

IV. Trebljenje posekanih krajev.

Vsakemu že zasejanemu prostoru mora škodljivo biti, ako se posekani les naglo iz njega ne odpravi. Mlade rastlinice se spridijo, seme ne požene in štori v nizkem gozdu tudi ne, če so z vejami in drugo šaro pokriti. Tudi se godí s tem velika škoda, da se mnogo rastlin povozi in pohodi.

Gozdar mora dosti zgodaj sekati začeti in sekanje končati, in se vseh mogočih sredstev poslužiti, da seči v visokem gozdu, če je mogoče, pozimi v snegu ali pred začetkom toplega vetra opravi. Seči v nizkih gozdih naj v milejih krajih do konca aprila, v neugodnih vsaj do konca maja očisti.

Včasih vendar ni mogoče lesú v tem času iz gozda spraviti. Takrat mora les, če je seč že posejana ali če raste mladovje, prec ko je posekan, na pota ali druge neškodljive kraje priti in se v sežnje zložiti, da se brez škode more poleti izpeljati. Morajo se tudi v tem oziru oglavnice zadržavati, ves les, predno požene listje, na oglavna mesta speljati in vožna živina iz gozda odpraviti.

Če ni mogoče vsega lesa za kurjavo in tesarstvo itd. pred muževnostjo in pogomom listja iz že zasejanih seči odpeljati, naj se vsaj fratje v butare zveže in na sežnje zloži ter pred začetkom družega pogona, to je, pred kresom iz gozda vzame, kajti mnogo do onega časa s fratjem pokritih rastlin se oživi, ako imajo čas in zrak. Pogine pa pogostoma veliko listnih in šilovnih sajenk, če so bile do kresa gosto z drevjem pokrite. Če ni bilo mogoče šilovnino pred začetkom pogonov odstraniti, in rastline, ki so bile s fratjem pokrite, rešite, je pri zanašanju zraven stoječih rastlin potrebno, da se z izvažanjem tako dolgo čaka, da novi pogoni trji postanejo; drugače se godí velika škoda. Če so pota, na ktera se hočejo sežnji narediti, tako ozka, da se mora les zraven pota na mlade rastlinice pokladati, naredimo blizo pota po dolgem sežnje. Škoduje tukaj manj, če so skladavnice, 2 do 3 sežnja in 10 do 18 čevljev sasebi, pravokotno od pota postavljene. Čeravno se sadike, ki jih les pokriva, spridijo, vendar ostane še mnogo drugih, kjer so luknje le 3 čevlje široke, če dolžina sežnja ima 3 čevlje.

Mora se pa tudi na to paziti, da se pri vožnji tesarkega in kurjavnega lesa, poslužimo vseh pripomočkov, da se varuje mladi zarod. Trske se morajo pred pogonom listja in semena vkup zložiti in iz gozda odpraviti.

(Dal. prih.)